

**Analitinė galimybių studija
„EUROPINĖS SKAITMENINĖS
TAPATYBĖS DĖKLĖS
ĮGYVENDINIMO GALIMYBIŲ
ANALIZĖ IR PLANAS“
dėl ekosistemos ir funkcijų
nustatymo**

(R.2.1, R.2.2, R.2.3, R.2.4)

2025

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future
with confidence

Turinys

#	Sekcija	Puslapis
1	EUDIW ekosistemos ir funkcijų nustatymas	3
2	Preliminarus EUDIW ekosistemos rolių žemėlapis pagal ARF (2.6)	7
3	Preliminarūs EUDIW ekosistemos dalyvių vaidmenys	8
4	Kibernetinio saugumo ir rizikų valdymo reikalavimai	14

Sąvokos ir sutrumpinimai

Sutrumpinimas	Sąvoka
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
CAB	Atitikties vertinimo įstaiga (angl. Conformity Assessment Body)
EY	Ernst & Young Baltic, UAB
eIDAS 2.0 arba EUDI reglamentas	2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1183, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014, kiek tai susiję su Europos skaitmeninės tapatybės sistemos nustatymu
eIDAS arba eIDAS 1.0 reglamentas	2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
EUDIW	Europinė skaitmeninė tapatybės dėklė
EEA	Elektroninis požymių liudijimas
IRD	Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos
IS	Informacinė sistema (kaip apibrėžiama Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu)
MD	Migracijos departamentas
RC	Registrų centras
RRT	Ryšių reguliavimo tarnyba
PID	Asmens tapatybės duomenys (angl. person identification data)
Pub-EAA	Viešas elektroninis požymių liudijimas
TIS 2 arba NIS 2 direktyva	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 2022 m. gruodžio 14 d. dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva)
VIISP (arba OOTS)	Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (kitaip – Once-only technical system)
VSSA	Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra
QEAA	Kvalifikuotas elektroninis požymių liudijimas

1. EUDIW ekosistemos ir funkcijų nustatymas

- Europos skaitmeninės tapatybės dėklės (toliau – EUDIW arba dėklė) ekosistemos architektūrinis pagrindas grindžiamas pagal Europos skaitmeninės tapatybės bendradarbiavimo grupės rengiamu nenormatyviniu dokumentu – EUDIW architektūros sprendimų techninės dokumentacijos 2.6 versija¹ (European Digital Identity Wallet Architecture and Reference Framework) (toliau – ARF). Šis dokumentas nėra teisiškai įpareigojantis ir yra nuolat besikeičiantis, tačiau pateikia detalias technines ir organizacines gaires, padedančias valstybėms narėms nuosekliai įgyvendinti eIDAS 2.0 reglamentą (Reglamentą Nr. 2024/1183) ir specifiskai – EUDIW nacionaliniuose kontekstuose.
- ARF dokumentas apibrėžia EUDIW ekosistemos struktūrą, jos dalyvių funkcijas ir tarpusavio sąveikos principus, siekiant užtikrinti:
 - EUDIW sprendimų sąveikumą tarp visų ES valstybių narių.
 - Aukštą dėklės saugumo ir privatumo lygį,
 - Bendrą techninių specifikacijų interpretavimą ES mastu.

¹ <https://github.com/eu-digital-identity-wallet/eudi-doc-architecture-and-reference-framework/releases/tag/v2.6.0>

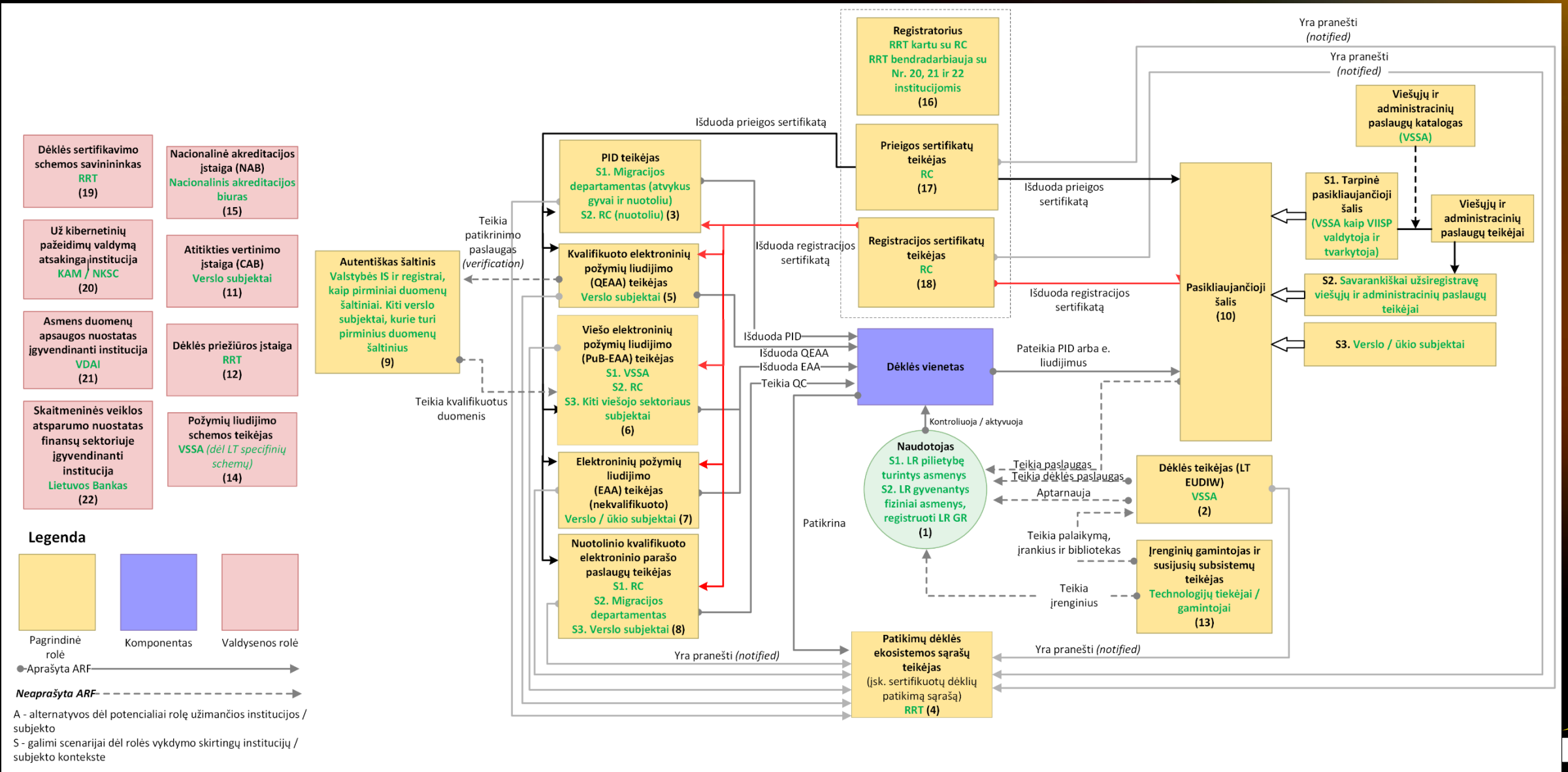
1. EUDIW ekosistemos ir funkcijų nustatymas

- Būtina pastebėti, jog kadangi ARF dokumentas nėra normatyvinis teisės aktas ar standartas, ES valstybės narės nėra įpareigosotos jo laikytis pagal eIDAS 2.0 reglamentą . Taip pat, šis dokumentas nepakeičia eIDAS 2.0 reglamento ir jo įgyvendinimo aktų reikalavimų.
- Analitinės studijos kontekste, ARF veikia kaip orientacinis architektūrinis pagrindas siekiant sukurti suderinamą Lietuvos nacionalinį EUDIW įgyvendinimo modelį, kuris atsiremtų į ES praktiką. Šios studijos apimtyje, EY siūlo alternatyvas, kuriomis Lietuvos kontekste galima:
 - Sutelkti vieną instituciją atlikti kelias funkcijas, konsoliduoti kelias funkcijas viename subjekte.
 - Deleguoti funkcijas privačiam sektoriui, jei tenkinami saugumo ir patikimumo reikalavimai,
 - Derinti skirtingus įgyvendinimo modelius priklausomai nuo nacionalinės teisinės ir technologinės aplinkos.

1. EUDIW ekosistemos ir funkcijų nustatymas

- Remiantis ARF v2.6.0, EUDIW ekosistemos veikimas yra grindžiamas aiškiai apibrėžtomis funkcijomis ir tarpusavio sąveiką užtikrinančiomis rolėmis. Kiekviena rolė atlieka specifines užduotis, susijusias su tapatybės suteikimu, elektroninių požymių liudijimų išdavimu, dėklės veikimu, pasitikėjimo grandinės užtikrinimu, techniniu sąveikumu ir ekosistemos priežiūra.
- Šiame skyriuje pateikiamas siūlomas Lietuvos EUDIW ekosistemos rolių įgyvendinimo modelis, nurodant galimas institucijas ar subjektus, kurie galėtų atlikti atitinkamas funkcijas nacionaliniame kontekste. Vertinant rolės priskyrimą buvo atsižvelgta į:
 - Lietuvos nacionalinį teisinį ir organizacinį reguliavimą.
 - Esamą informacinių sistemų ir registų infrastruktūrą (dėl išsamesnės analizės žr. Analitinės studijos 2 etapo, 3 uždavinio rezultata).
 - Pasitikėjimo grandinės užtikrinimo reikalavimus.
 - Viešojo ir privataus sektorių sąveikos galimybes.
- Pagrindinių EUDIW ekosistemos rolių nustatymas:
 - Rolės Nr. 1-18 numatytos pagal ARF klasifikaciją.
 - Rolės Nr. 19-21 pridėtos atsižvelgus į Lietuvos kontekstą ir šių rolių nustatymo aktualumą VSSA.

2. Preliminarus EUDIW ekosistemos rolių žemėlapis pagal ARF (2.6)

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemas dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paaiškinimas
1	Naudotojas	Dėklės naudotojas, kuris siekia gauti, saugoti ir pateikti PID, QEAA, PuB-EAA arba ne kvalifikuotą EAA pasikliaujančiosioms šalims, bei kurti elektroninį parašą ar spaudą. Naudotojas valdo asmeninį dėklės vienetą. Turi galimybę kurti slapyvardį.	<ol style="list-style-type: none"> LR pilietybę turintys asmenys LR gyvenantys fiziniai asmenys, registruoti LR Gyventojų registre 	<ul style="list-style-type: none"> EUDIW LT aktyvavimas ir naudojimas siejamas su asmens tapatybės duomenų (PID) išdavimu. PID išduodamas LR piliečiams ir gyventojams, registruotiems Gyventojų registre. Šie naudotojai galės patvirtinti savo duomenis dėklėje ir naudoti jos funkcionalumais. Verta paminėti, kad EUDIW aktyvavimui būtina naudoti elektroninės atpažinties priemonę su aukštu eID saugumo užtikrinimo lygiu (High LoA) arba turint pakankamo saugumo užtikrinimo lygio (Substantial LoA), kartu su papildomu elementu, kuris užtikrina aukštą saugumo lygį.
2	Dėklės teikėjas	Organizacija atsakinga už dėklės sprendimo pasiekiamumą naudotojams	VSSA	<ul style="list-style-type: none"> Remiantis nuostatais, VSSA Lietuvoje yra atsakinga už skaitmeninius sprendimus ir atlieka centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų teikėjo funkcijas, tad yra siūloma kaip EUDIW dėklės infrastruktūros tiekėja Lietuvoje.
3	PID teikėjas	<p>PID teikėjai yra patikimos įstaigos, atsakingos už:</p> <ol style="list-style-type: none"> Naudotojo tapatybės patvirtinimą pagal aukšto saugumo užtikrinimo lygio (LoA high) reikalavimus; PID išdavimą dėklės vienetui Informacijos pateikimą, kuri leidžia pasikliaujančiosioms šalims patikrinti PID galiojimą 	<p>Scenarijus 1. Migracijos departamentas</p> <p>Scenarijus 2. Registru centras (alternatyva PID išdavimui tik nuotoliniu būdu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Migracijos departamentas jau dabar išduoda tapatybę patvirtinančius dokumentus ir turi nustatytus procesus gyventojų aptarnavimui, įskaitant tapatybės patvirtinimą atvykus į vietą (fiziškai). Migracijos departamentas išduoda PID: <ul style="list-style-type: none"> atvykus į vietą (fiziškai) – savanoriškai arba kai to reikalauja teisės aktai; nuotoliniu būdu (jeigu taikytina). Kaip pirminis PID duomenų šaltinis būtų naudojamas LR Gyventojų registras. Pastaba: Dėl Lietuvos kontekste asmens tapatybės tvirtinimui plačiai naudojamo asmens kodo: <ul style="list-style-type: none"> Nors šis požymis ir nėra įtrauktas į privalomų fizinio asmens tapatybės duomenų rinkinį pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą Nr. 2024/2977, šis teisės aktas pagal 12 preambulės straipsnį taip pat numato, jog siekiant užtikrinti, kad asmens tapatybės duomenų rinkinys būtų unikalus, valstybės narės turėtų pateikti ir papildomus neprivalomus požymius. Siekiant atliepti nesusiejimo reikalavimą tarp EUDIW naudotojo ir elektroninių požymių liudijimų teikėjų, galimas sprendimas yra naudoti pseudoniminį asmens tapatybės kodą visiems EUDIW naudotojams (tiek LR gyventojams, tiek ne LR gyventojams). <p>Kaip pirminis PID duomenų šaltinis būtų naudojamas gyventojų registras, o šio registro informacinės sistemos tvarkytojas yra Registru centras.</p> <ul style="list-style-type: none"> Taip pat dėl nuotolinio PID išdavimo, Registru centras turi technines priemones, kurias praplėtus, galima būti teikti šį funkcionalumą, įskaitant tiems atvejams, kai EUDIW aktyvavimui būtų naudojama elektroninės atpažinties priemonė su aukštu eID saugumo užtikrinimo lygiu (High LoA) arba turint pakankamo saugumo užtikrinimo lygio (Substantial LoA), kartu su papildomu elementu, kuris užtikrina aukštą saugumo užtikrinimo lygį (panaudojant momentiška perduotą naudotojo atvaizdą ar savo vaizdo įrašą, tapatybės atitikties patvirtinimui naudojant LR Gyventojų registre esančią asmens nuotrauką).

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemas dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paaiškinimas
4	Patikimų dėklės ekosistemas sąrašų teikėjas	Institucija, kuri teikia ir palaiko patikimų paslaugų teikėjų ir dėklės ekosistemas dalyvių sąrašus	RRT	<ul style="list-style-type: none"> RRT tvarko ir skelbia Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų ir šių paslaugų teikėjų patikimą sąrašą pagal RRT nuostatus. Taigi, RRT nustato patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų, kvalifikuotos elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslaugos teikėjų priežiūros įstaigos funkcijas. Dėl šios funkcijos, RRT yra siūloma teikti duomenis apie PID ir elektroninių požymių liudijimų sąrašus.
5	Kvalifikuotų elektroninių požymių liudijimų (QEAA) teikėjas	Kvalifikuoti patikimumo paslaugų teikėjai, kurie teikia kvalifikuotus elektroninių požymių liudijimus ir yra įtraukti į ES patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų sąrašą	Verslo subjektai (bankai, privatūs paslaugų tiekėjai gyventojams)	<ul style="list-style-type: none"> Šią rolę praktikoje dažnai atlieka šalies verslo subjektai kadangi yra reikalaujama, kad institucija/subjektas būtų kvalifikuotas paslaugų teikėjas. Kvalifikacija reikalauja, jog CAB atliktų auditą ir užtikrintų, kad įgyvendintos organizacinės ir techninės kontrolės atitinka Kibernetinės saugos valdymo įstatymo nuostatas ir tinkamai valdytų rizikas.
6	Viešųjų elektroninių požymių liudijimų (PuB-EAA) teikėjas	Institucija išduodanti elektroninių požymių liudijimus remdamasi autentiškais šaltiniais	Scenarijus 1. VSSA	<ul style="list-style-type: none"> VSSA, kaip sąveikumo platformos paslaugų teikėjai, kuri teikia duomenis iš pagrindinių valstybės registru ir informacinių sistemų, siūloma įgyvendinti šį vaidmenį. Numatoma, jog per VIISP/OOTS sąveikumo platformą, VSSA gautų duomenis iš autentiškų šaltinių ir tokiu būdu išduotų viešųjų el. požymių liudijimus.
			Scenarijus 2. RC	<ul style="list-style-type: none"> Vykdytų PuB-EAA išdavimą pagal tvarkomus registrus ir IS.
			Scenarijus 3. Kiti viešojo sektoriaus subjektai	<ul style="list-style-type: none"> Teisiniu reguliavimu neapribojama galimybė PuB-EAA teikti kitoms už atitinkamą šaltinį atsakingoms viešojo sektoriaus įstaigoms. Praktiniu požiūriu, numatoma galimybė PuB-EAA registruoti reikalavimus atitinkančius viešojo sektoriaus subjektus jų tvarkomų IS kaip autentiškų šaltinių apimtyje.
7	Elektroninių požymių liudijimų (EAA) teikėjas	Nekvalifikuotų elektroninių požymių teikėjas, kuris teikia nekvalifikuotus elektroninių požymių liudijimus, pagrįstus patikimais duomenų šaltiniais	Verslo / ūkio subjektai	<ul style="list-style-type: none"> Tais atvejais, kai yra teikiami papildomi asmens požymių liudijimai, šių požymių liudijimus gali teikti verslo ir ūkio subjektai tvarkantys šiuos duomenis.

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemas dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paaiškinimas
8	Nuotolinio kvalifikuoto elektroninio parašo paslaugų teikėjas	Suteikia kvalifikuoto elektroninio pasirašymo paslaugą (apibrėžtą pagal EUDI reglamentą, kaip naują patikimumo užtikrinimo paslaugą) ir užtikrina jų reikalavimų atitikimą	Scenarijus 1. Registru centras	Registru centras yra siūloma institucija, kadangi yra juridinių asmenų ir gyventojų registru valdytojas, turi reikiamą infrastruktūrą bei iš dalies jau teikia nuotolinio kvalifikuoto elektroninio parašo gavimo funkcionalumą.
			Scenarijus 2. Migracijos departamentas	Migracijos departamentas turi reikiamą infrastruktūrą ir šiuo metu jau teikia kvalifikuoto elektroninio parašo gavimo funkcionalumą. Reikalinga papildomai įvertinti techninius ir funkcinius įgyvendinimo parametrus bei kaštų-naudos santykį dėl nuotolinio kvalifikuoto elektroninio parašo paslaugų teikimo.
			Scenarijus 3. Verslo subjektai	Numatoma, jog verslo subjektai taip pat galėtų teikti nuotolinio elektroninio parašo kūrimo įtaisus.
9	Autentiškas šaltinis	Valstybės informacinės sistemos ir registru informacinės sistemos, kuriose saugomi patvirtinti duomenys susiję su fiziniiais ir juridiniais asmenimis	Valstybės informacinės sistemos ir registrai, kaip pirminių duomenų šaltiniai, kiti verslo subjektai, kurie turi pirminius duomenų šaltinius	<ul style="list-style-type: none"> Siekiant neriboti paslaugų, kuriose galima naudoti dėklės funkcionalumus, siūlome šią rolę apibrėžti plačiai. Autentiškas šaltinis turi būti įvertintas ir pripažintas kaip pirminis reikiamų duomenų šaltinis ir būti tinkamas dėklės naudojimo tikslams. Toks apibrėžimas leidžia užtikrinti platų paslaugų spektrą, kuriose dėklė būtų saugus ir patogus būdas užtikrinti asmens požymių tikslumą.
10	Pasikliaujančioji šalis	Dėklės naudotojams paslaugas teikiantys subjektai, kurie iš dėklės gaus naudotojų duomenis ir remdamiesi jais teiks savo paslaugas	Scenarijus 1. Tarpinė (tarpininkaujanti) pasikliaujančioji šalis, aptarnaujanti viešąjį sektorių teikiant viešąsias ir administracines paslaugas – VSSA kaip VIISP valdytoja ir tvarkytoja	<ul style="list-style-type: none"> Šis scenarijus išskiria ARF numatytą tarpinės pasikliaujančiosios šalies rolę viešojo sektoriaus subjektų atžvilgiu, kuri pasikliaujančiųjų šalių vardu prisijungia prie Dėklės vienetų bei pateikia užklausas dėl reikalingų naudotojo požymių. Siūloma šią funkciją priskirti VSSA, kaip VIISP valdytojai ir tvarkytojai, kuri tvarko viešųjų ir administracinių paslaugų katalogą, ir suteikia e. prieigą prie šių paslaugų, todėl VIISP bus kaip akseleratorius suteikiant prieigą prie viešųjų ir administracinių paslaugų.
			Scenarijus 2. Savarankiškai užsiregistravę viešųjų ir administracinių paslaugų teikėjai	<ul style="list-style-type: none"> Šis scenarijus išskiria viešojo sektoriaus subjektus, kurie savarankiškai (ne centralizuotai) kliausis dėklėmis. Rekomenduojama, kad kitos institucijos būtų prijungiamos kaip pasikliaujančiosios šalys kitais etapais, po to, kai bus įgyvendintas valstybės įsipareigojimas suteikti EUDIW gyventojams bei įgalinta registravimo ir visa būtinoji EUDIW infrastruktūra.
			Scenarijus 3. Verslo / ūkio subjektai	<ul style="list-style-type: none"> Šis scenarijus išskiria verslo / ūkio subjektus, kurie teikdami paslaugas kliausis dėklėmis. Subjektai, siekiantys tapti pasikliaujančiomis šalimis, turės pateikti pasikliaujančiųjų šalių registru reikiamą informaciją pagal registracijos procedūrą.

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemas dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paaškinimas
11	Atitikties vertinimo įstaiga (CAB)	Nepriklausoma įstaiga, atliekanti dėklės, PID, QEAA ir kitų komponentų atitikties vertinimą	Verslo subjektai	Šią rolę atliktų nepriklausomos audito įstaigos.
12	Dėklės priežiūros įstaiga	Institucija, prižiūrinti dėklės teikėjus ir tam tikrais atvejais atliekanti kitus eIDAS reglamente nustatytus įgaliojimus (pvz. pasikliaujančiųjų šalių atžvilgiu)	RRT	Dėklės priežiūros įstaiga skaitmeninės tapatybės srityje, pagal eIDAS reglamentą ir EUDIW architektūros sprendimų techninės dokumentacijos 2.6 versiją: (i) vykdo ex ante ir ex post LR įsisteigusių EUDIW teikėjų priežiūrą bei imasi veiksmų pažeidimų atveju; (ii) bendradarbiauja su kitų šalių priežiūros įstaigomis ir teikia joms pagalbą; (iii) renka informaciją apie atitiktį reglamentui; (iv) praneša apie reikšmingus saugumo pažeidimus kompetentingoms institucijoms ir, jei būtina, visuomenei; (v) atlieka patikrinimus, (vi) reikalauja ištaisyti nustatytus trūkumus; (vii) stabdo pasikliaujančiųjų šalių registraciją neteisėto ar nesąžiningo naudojimo atveju; (ix) bendradarbiauja su duomenų apsaugos institucijomis dėl asmens duomenų pažeidimų bei vykdo kitas eIDAS reglamente nustatytas funkcijas. Siūlome šias papildomas funkcijas priskirti RRT, kuriai šiuo metu galiojančioje LR elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo redakcijoje jau yra nustatytas priežiūros įstaigos vaidmuo patikimumo užtikrinimo paslaugų ir elektroninės atpažinties srityse.
13	Įrenginių gamintojas ir susijusių sistemų teikėjas	Infrastruktūros, programinės ir techninės įrangos tiekėjai įgalinantys visų komponentų veikimą	Technologijų tiekėjai / gamintojai	Tiekėjai, teikiantys kūrimo, palaikymo ir komponentų veikimo užtikrinimo paslaugas.
14	Požymių liudijimo schemos teikėjas	Apibrėžia ir valdo požymių liudijimo schemas, užtikrina jų atitikimą standartams	Pagal EUDIW architektūros sprendimų techninės dokumentacijos 2.6 versiją, Požymių liudijimo schemos teikėjas publikuoja: <ul style="list-style-type: none"> Požymių liudijimo Taisyklių knygą (Rulebook), apibrėžianti požymių liudijimų procesus, identifikatorius, semantiką, kodavimus, apribojimus, apdorojimo taisykles ir patikimumo modelį. Mašininio formato požymių liudijimo schema, atitinkanti Taisyklių knygą (Rulebook), kad programinė įranga galėtų formuoti užklausas dėklės vienetams ir tikrinti atsakymus vykdymo metu. Būtina pažymėti, jog Europos Komisija atlieka esminį Požymių liudijimo schemos teikėjo vaidmenį PID: <ul style="list-style-type: none"> Skelbia PID taikomą Taisyklių knygą. Tvarko schemų bei Taisyklių knygų katalogą. ES lygmenyje schemos būtų pranešamos pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą 2025/1569 – nacionalinė institucija nenumatoma 	VSSA yra atsakinga už informacinių išteklių duomenų struktūrų aprašų ir Lietuvos metaduomenų standarto tvarkymą. Viešojo sektoriaus požymių liudijimo schemos praplėstų ir būtų tiesiogiai susijusios su esamomis VSSA atsakomybėmis.

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemas dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paiškinimas
15	Nacionalinė akreditacijos įstaiga	Akredituoja atitikties vertinimo įstaigas (CAB) pagal tarptautinius standartus.	NAB / Nacionalinis akreditacijos biuras	Nacionalinis akreditacijos biuras jau turi reikiamus resursus vykdyti akreditavimo vertinimą praktikoje. Verta paminėti, kad eIDAS 1.0 reglamento įgyvendinimo apimtyje, Nacionalinis akreditacijos biuras neturėjo akreditavimo praktikos dėl CAB institucijos, kadangi Lietuvoje nebuvo teikti prašymai iš verslo subjektų būti akredituoti pagal CAB reikalavimus.
16	Registratorius	Registruoja pasikliaujančiąsias šalis (RP) / paslaugų teikėjus ir PID bei kitus liudijimų teikėjus	RRT (kaip valdytojas) kartu su RC RRT bendradarbiauja su KAM / NKSC, VDAI ir Lietuvos banku	<ul style="list-style-type: none"> RRT jau teikia Lietuvos patikimumo užtikrinimo paslaugų ir šių paslaugų teikėjų sąrašą Europos Komisijai, tad registravimo valdymas ir informavimas kitoms ES šalims apie LT EUDIW dalyvius būtų turimos praktikos išplėtimas. Analogiška praktika stebima ir kitose ES valstybėse narėse. Todėl RRT, kaip Registratorius, būtų su EUDIW pasikliaujančiųjų šalių registro valdytojas, atitinkamai ir Registro duomenų valdytojas. Registro duomenų tvarkymo techniniam įgyvendinimui siūloma RC kaip gyventojų ir juridinių asmenų registrų valdytojas. Pažymima, jog RC būtų reikalinga adaptuoti šiuo metu turimą techninę infrastruktūrą, papildomai įtraukiant EUDIW ekosistemas dalyvių registravimą. Svarbu paminėti, jog Registratoriui, pagal kitus ES teisės aktus, numatyta bendradarbiauti su institucijomis, atsakingomis už: <ul style="list-style-type: none"> Kibernetinių pažeidimų valdymą (Nr. 20, KAM / NKSC) – pagal TIS-2 direktyvą; Asmens duomenų apsaugos nuostatų įgyvendinimą (Nr. 21, VDAI) – pagal BDAR; Skaitmeninės veiklos atsparumo nuostatas finansų sektoriuje įgyvendinimą (Nr. 22, Lietuvos bankas) – pagal DORA.
17	Prieigos sertifikatų teikėjas	Išduoda prieigos sertifikatus ekosistemas dalyviams, užtikrina saugų ryšį.	RC	<ul style="list-style-type: none"> Kaip registrų infrastruktūros tvarkytojas ir duomenų teikimą vykdanči institucija, RC numatoma teikti prieigos sertifikatus. RC turi technines ir programines priemones generuoti prieigos sertifikatus pagal reikalavimus, pavyzdžiui, panaudojant RC, el. parašo padalinio turimą infrastruktūrą ir priemones.
18	Registracijos sertifikatų teikėjas (pagal reikiamybę)	Išduoda registracijos sertifikatus, reikalingus dėklės ekosistemas dalyvių įtraukimui ir veiklai.	RC	<ul style="list-style-type: none"> Kaip registrų infrastruktūros tvarkytojas ir duomenų teikimą vykdanči institucija, RC numatoma teikti registracijos sertifikatus - atsižvelgiant į reikiamybę teikti šiuos sertifikatus. Kaip minima paaiškinime dėl prieigos sertifikato teikėjo, RC turi technines ir programines priemones generuoti registracijos sertifikatus pagal reikalavimus, pavyzdžiui, panaudojant RC, el. parašo padalinio turimą infrastruktūrą ir priemones. Pastaba: Siūloma svarstyti RRT kaip skaitmeninių paslaugų teikėjų duomenų tvarkytoju Registre bei duomenų teikėjas registravimui dėl numatomų Skaitmeninių paslaugų akto nacionaliniu lygmeniu įgyvendinimo masto.

3. Preliminarūs EUDIW ekosistemos dalyvių vaidmenys

#	Rolė	Rolės apibrėžimas	Siūloma institucija / subjektas	Paaiškinimas
19	Dėklės sertifikavimo schemos savininkas	Atsakingas už dėklės schemos priežiūrą, standartų ir procedūrų nustatymą bei sąveiką su nacionalinėmis akreditacijos įstaigomis (NAB) ir atitikties vertinimo įstaigomis (CAB)	RRT	<ul style="list-style-type: none"> RRT jau turi kompetenciją ir patirtį nustatant e. atpažinties schemas ir taisykles, pavyzdžiui, vadovaujantis tvarkos aprašu dėl Kvalifikuotos elektroninės atpažinties priemonės išdavimo paslaugos.
20	Už kibernetinių pažeidimų valdymą atsakinga institucija	Atsakinga už kibernetinio saugumo politikos įgyvendinimą	Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerija	<ul style="list-style-type: none"> Kibernetinio saugumo įstatymo paskirta institucija, atsakinga už NIS-2 direktyvos įgyvendinimą, kuris apima kibernetinių pažeidimų valdymą, įskaitant patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjų, kaip kibernetinės saugos subjektų, sritį. Institucija bendradarbiauja su Registratoriumi dėl kibernetinių pažeidimų valdymo.
21	Asmens duomenų apsaugos nuostatas įgyvendinanti institucija	Atsakinga už privatumo nuostatų įgyvendinimą	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	<ul style="list-style-type: none"> Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo paskirta institucija, atsakinga už BDAR įgyvendinimą. Asmens duomenų apsaugos nuostatas įgyvendinanti institucija EUDIW kontekste užtikrina, kad dėklės ekosistemos dalyviai laikytųsi teisės aktų reikalavimų dėl duomenų privatumo ir saugumo. Institucija bendradarbiauja su Registratoriumi dėl asmens duomenų apsaugos nuostatų įgyvendinimo ar pažeidimų valdymo.
22	Skaitmeninės veiklos atsparumo nuostatas finansų sektoriuje įgyvendinanti institucija	Atsakinga už skaitmeninės veiklos atsparumą pagal nustatytus saugumo reikalavimus finansų sektoriaus subjektų veiklos procesuose	Lietuvos bankas	<ul style="list-style-type: none"> Lietuvos banko įstatymo paskirta institucija, atsakinga už DORA (Reglamentas Nr. 2022/2554) įgyvendinimą. Finansų sektoriuje skaitmeninės veiklos atsparumo nuostatas įgyvendinanti institucija EUDIW kontekste užtikrina, kad dėklės ekosistemos dalyviai laikytųsi teisės aktų reikalavimų dėl atitinkamų saugumo reikalavimų užtikrinti finansų sektoriaus subjekto gebėjimą sukurti, užtikrinti ir peržiūrėti savo veiklos vientisumą ir patikimumą, įskaitant ir tuos atvejus, kai yra susiduriama su Informacinių ir ryšių technologijų trikdžiais. Institucija bendradarbiauja su Registratoriumi dėl skaitmeninės veiklos atsparumo nuostatų įgyvendinimo ar pažeidimų valdymo finansų sektoriuje.

4. Kibernetinio saugumo ir rizikų valdymo reikalavimai

- Pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2024/2981, kibernetinio saugumo reikalavimai ir rizikos valdymo priemonės yra neatsiejama nacionalinių sertifikavimo schemų, taikomų EUDIW, dalis. Kiekviena nacionalinė sertifikavimo schema turi aprašyti deklės sprendimų architektūrą, elektroninės atpažinties schemą ir nustatyti kibernetinio saugumo reikalavimus.
- Pagal 2024/2981 įgyvendinimo reglamento pateiktą EUDIW rizikos registrą, deklės teikėjai turi atlikti savarankišką rizikos valdymo analizę ir nustatyti situacijai aktualias valdymo priemones.
- Įgyvendinimo reglamento priede pateikiamos gairės dėl su deklėmis susijusių saugumo ir privatumo rizikų ir grėsmių pagal šį skirtumą:
 - Didelė rizika (I skirsnis) yra susijusi su naudotojų ir pasikliaujančiųjų šalių naudojimu deklėmis ir siejama su tiesioginėmis grėsmėmis, kurios kyla deklių turtui.
 - Sistemos lygmens rizika (II skirsnis) deklėms, kuri paprastai atsiranda dėl grėsmių, kylančių visai deklės sistemai, derinio.
 - Techninės grėsmės (III skirsnis), susijusios su deklės sprendinio įgyvendinimu.
 - Tiesioginės grėsmės deklėms ir jų susiejamas su (nebaigtiniu) rizikos rūšių sąrašu (IV skirsnis)

4. Kibernetinio saugumo ir rizikų valdymo reikalavimai

#	Subjektas	Galimas kibernetinio saugumo subjekto vertinimas	Paiškinimas
1	Nacionalinė IT dėklės infrastruktūra ir pirminių šaltinių registrai	ESMINIS	<ul style="list-style-type: none"> Centralizuota viešoji infrastruktūra, valdoma viešųjų ir administracinių paslaugų teikėjų, užtikrina tapatybės atpažintį nacionaliniu mastu ir prilygsta pagrindinei skaitmeninei viešajai infrastruktūrai. Sutrikimas sukeltų didelį poveikį ir tarpvalstybinius padarinius. Pagal siūloma ekosistemos rolių žemėlapij, gyventojų registras atliks esminę rolę kaip pirminis duomenų šaltinis, todėl didėja „esminės“ klasifikacijos tikimybė.
2	Kvalifikuoti užtikrinimo paslaugų teikėjai, teikiantys kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugas EUDIW ekosistemoje	ESMINIS	<ul style="list-style-type: none"> Kvalifikuoti užtikrinimo paslaugų teikėjai yra reguliuojami pagal eIDAS reglamentą ir TIS 2 direktyvą, todėl yra laikomi esminiais.
3	Kvalifikuotų požymių liudijimų (QEAA) teikėjai	ESMINIS	<ul style="list-style-type: none"> Kvalifikuoti požymių liudijimai yra kertiniai dokumentai, jų sutrikimas sukeltų didelę žalą, todėl yra laikomi esminiais. Svarbi sąlyga, jog QEAA liudija masinius / valstybinius požymius (ID, licencijos, oficialūs dokumentai). Kitais atvejais galimas svarbus subjekto vertinimas.
4	Dėklės teikėjai	Galimas vertinimas dėl ESMINIS, SVARBUS arba neįtraukiama	<ul style="list-style-type: none"> Saugumo subjekto vertinimas priklauso nuo dėklės teikėjo (siūlančio technologinį sprendimą) masto ir funkcionalumo: <ul style="list-style-type: none"> Dėklės teikėjas, siūlantis nacionalinio masto dėklės paslaugas ar valdantis kritinę autentifikavimo infrastruktūrą, galėtų būti esminis. Dėl privačių / mažo masto dėklės teikėjų, aptarnaujančių ribotą naudotojų bazę, siūloma spręsti pagal situaciją dėl svarbaus subjekto priskyrimo. Kitais atvejais subjektas būtų neįtraukiamas.
5	Tarpinė pasikliaujančioji šalis	ESMINIS	<ul style="list-style-type: none"> Pasikliaujančioji šalis, aptarnaujanti viešąjį sektorių teikiant viešąsias ir administracines paslaugas, yra priskiriama prie esminių subjektų.
6	Pasikliaujančiosios šalys	SVARBUS arba neįtraukiama	<ul style="list-style-type: none"> TIS 2 orientuojasi į paslaugų teikėjus, kurių sutrikimas sukeltų didelę žalą – tad dėl pasikliaujančiųjų šalių kibernetinės saugos vertinimas yra pačių teikėjų diskrecija.
7	Požymių liudijimo schemos teikėjas	SVARBUS arba neįtraukiama, nebent jie teikia kritines veikimo paslaugas	<ul style="list-style-type: none"> Schemos skelbimas pats savaime yra mažos rizikos; tačiau jei teikėjas taip pat valdo kritines veikimo paslaugas, galimas svarbus kibernetinio saugumo subjekto priskyrimas.